

Samverkansnämnden

- - -

§ 16 Tobacco Endgame Rökfritt Sverige 2025. Strategi
VLL 1051-2016**Ärendebeskrivning**

Samverkansnämnden ska bereda landstingsfullmäktiges beslut huruvida landstinget ska ställa sig bakom strategin Tobacco Endgame Rökfritt Sverige 2025. Strategin bygger på att regeringen under 2014-2017 fattar ett principiellt beslut om ett måldatum, förslagsvis 2025, då rökning ska ha minskat till mindre än fem procent i den vuxna befolkningen. Detta under förutsättning att den följs av en åtföljande handlingsplan som omfattar implementering av Tobakskonventionens breda åtgärder. I januari 2016 hade 90-tal organisationer ställt sig bakom tanken på en Endgame-strategi. De flesta verksamma inom hälso - och sjukvården. WHO har genom Tobakskonventionen (2003) och FN genom NCD-initiativet (Non Communicable Diseases, icke smittbara sjukdomar) (2012) uppmärksammat ett påverkbart folkhälsoproblem och försett medlemsländerna med breda strategier och åtgärder utifrån vetenskap och erfarenhet som visat sig minska tobaksbruket och därmed förbättra folkhälsan. Några länder har skärpt strategin genom politiska beslut. Ett måldatum har satts då tobaksrökning ska ha minskat till "noll eller nära noll". Exempel på sådana länder är Nya Zeeland vars politiska ambition är att vara praktiskt taget rökfritt år 2025, Irland 2025, Finland 2030 och Skottland 2034. Strategin har fått namnet Tobacco Endgame och innebär ett perspektivskifte som bidrar till ett ökat fokus på kraftfulla åtgärder för ett minskat tobaksbruk. Fördelar med att Västerbottens läns landsting ställer sig bakom Endgame-strategin är följande:

- För att långsiktigt bidra till att minska invånarnas tobaksvanor och rökrelaterade sjukdomar och förtida död, samt minska landstingets omfattande vårdinsatser och kostnader (360 personer beräknas dö årligen som en konsekvens av sin rökning, 2 720 personer beräknas insjukna så allvarligt att de kräver sjukhusvård, den årliga kostnaden i länet beräknas till 816 miljoner kronor för sjukfrånvaro, produktionsbortfall och sjukvårdskostnader).
- För att ett behov av ökade insatser kan förutses vid ökad förekomst av rökning i vissa grupper av nyanlända.
- För att påverka beslut i SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) och därigenom öka stödet för ett regeringsbeslut om en Tobacco Endgame - strategi. Ett beslut som är avgörande för ett framgångsrikt lokalt/regionalt förebyggande arbete.
- För att implementera Tobakskonventionen – ratificerad av Sveriges riksdag 2005 - särskilt de delar som är tillämpliga på regional nivå.

Att ställa sig bakom Endgame - strategin innebär att man bejakar följande tre punkter:

- Vi förstår bakgrunden och behovet av att skärpa den tobaksförebyggande strategin
- Vi stödjer principen att ett årtal ska preciseras då rökningen ska vara kraftigt begränsad
- Vi stödjer en bred opinionsbildning för ett politiskt beslut med den inriktningen

Samverkansnämnden

Nämndens beslut:

Samverkansnämnden föreslår landstingsfullmäktige

- Att landstinget ställer sig bakom tobacco endgame - strategin, alltså ett nationellt politiskt beslut om ett måldatum, ett effektmål och en handlingsplan för att nå dit.
- Att landstinget deltar aktivt i opinionsbildningen tillsammans med kommuner och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) för ett nationellt beslut.
- Att landstinget vidareutvecklar eget pågående tobaksförebyggande arbete utifrån artiklarna i Tobakskonventionen

Handlingar i ärendet:

- Underlag från folkhälsoenheten om Tobacco Endgame (VLL 1051:1-2016)

Rätt utdraget betygar:

Aura Pettersson